

HCS D

**Human capital and social
development.**

2024 – volume 7, issue 1

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish
jurnali.**

2024 – 7-jild, 1-son

www.hcsd.samdu.uz

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие
Jurnali**

7-jild, 1-son (Mart) 2024.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития”
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023 yil 30 noyabrda 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: ikromnasimov2020@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOIIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: f-m.f.n., dots. Xushvaqtoy Hakim Abdilhakovich

Kotib: PhD., dots., Korjavova Xurshida Abdulmalikovna

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

i.f.d., prof. Нехода Евгения Владимировна (Россия)

i.f.d., prof. Xolmo‘minov Shayzoq Raxmatovich (TDIU)

i.f.d., prof. Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich (SamISI)

i.f.d., prof. Muxammedov Murod Muxammedovich (SamISI)

i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich (SamDU)

i.f.d., prof. Safarov Baxodirxon Shaxriyovich (SamDU)

i.f.d., prof. Nasimov Dilmurod Abdulloyevich (SamDU)

i.f.n., prof. Aslanova Dilbar Xasanovna (SamISI)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Kushatov Rustam Xaydarovich (SamDU)

i.f.n., dots. Porsayev Ganidjan Muxamedovich (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich (SamDU)

PhD, dots. Ernazarov Ortiq Eshnazarovich (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

TO'SIQSIZ TURIZMNI STRATEGIK RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI

S.B.Sharipov¹

1. Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Sharipov Sardor ,

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti

E-Mail:

sardorsharipov1991@mail.ru

+998993 992 91 09

Received: 14 January 2024

Revised: 19 February 2024

Accepted: 25 February 2024

Published: 28 February 2024

Funding source for

publication: Samarkand State University.

Publisher's Note:

HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: Journal Human

capital and social

development © 2 by

Samarkand State University is licensed

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya. Ushbu maqolada to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirishga oid ilmiy-nazari yondashuvlar o'rganilgan, kelajakda to'siqsiz turizmni barqaror rivojlantirish rejasi ishlab chiqilib, amalga oshirilishida bajarilishi lozim bo'lgan ishlar yuzasidan taklif va tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: turizm, turizm bozori, to'siqsiz turizm, to'siqsiz muhit, startegiya, strategik reja, barqaror rivojlanish.

Аннотация. В данной статье исследованы научно-теоретические подходы к стратегическому развитию безбарьерного туризма, разработан план устойчивого развития безбарьерного туризма на перспективу, а также даны предложения и рекомендации по работе. будет осуществляться.

Ключевые слова: туризм, туристический рынок, безбарьерный туризм, безбарьерная среда, стратегия, стратегический план, устойчивое развитие.

Annotation. In this article, the scientific-theoretical approaches to the strategic development of barrier-free tourism have been studied, a plan for the sustainable development of barrier-free tourism has been developed in the future, and suggestions and recommendations have been made regarding the work to be carried out.

Keywords: tourism, tourism market, barrier-free tourism, barrier-free environment, strategy, strategic plan, sustainable development.

Kirish. Jahonda turizmni strategik rivojlanishdagi munosib o'рни bilan bir qatorda ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirish maqsadlariga xizmat qilishiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jahon sayyohlik va turizm tashkilotining ma'lumotlariga ko'ra, "2023-yilda turizm xizmatlari sohasining jahon yalpi ichki mahsulotidagi ulushi 7,6 %ni tashkil qilib, 7,7 trln. AQSH dollariga yetgan [6]. Jahon miqyosida bugungi kunda turizm sohasini innovatsion hamda strategik rivojlantirish, yangi bo'sh ish o'rinlarini yaratishda turizm infartuzilmasini shakllantirish, soha imkoniyatlarini oshirish, shuningdek, mamlakatimizda turizmni rivojlantirishning strategik maqsadlari tizimida turli toifadagi iste'molchilar uchun turizm xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash va ularga qulay shart-sharoitlarni yaratish ustuvor ahamiyatga ega.

Yangi O'zbekistonni barpo etish sharoitida "O'zbekiston – 2030" strategiyasida "To'siqsiz turizm dasturi doirasida har bir viloyatdan yiliga 1000 nafardan nogironligi bo'lgan shaxslar uchun Samarqand, Buxoro va Xivaga bepul sayohatlarini tashkil qilish" [1], to'siqsiz turizm infratuzilmasini rivojlantirish va ularning sayohat qilishlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratish maqsadida "to'siqsiz turizm yo'nalishida yaratilgan imkoniyatlarni namoyish etuvchi foto va videoroliklar tayyorlash va televideniya orqali bepul yoritish" [2] kabi vazifalarning belgilab berilganligi mazkur sohani strategik rivojlantirishga oid ilmiy-tadqiqot ishlarni olib borishni taqozo etmoqda.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. To'siqsiz turizm tushunchasi bir nechta iqtisodiy lug'atlarda quyidagicha izohlangan: "to'siqsiz turizm - doimiy

yoki vaqtinchalik jismoniy cheklovlardan qat'iy-nazar, hamma uchun ochiq bo'lgan turizmdir". Ushbu kategoriyaga bir nechta xorijiy iqtisodchi olimlar: S.Ray, S.Darsi, T.Dikson, A.D.Bavelskiy, G.I.Zorina, A.A.Ruchina kabilar o'zlarining ta'rif, tasnif va tavsiflarini ishlab chiqishgan. Jumladan, turizm sohasining asoschilaridan biri Skott Raynning fikriga ko'ra, "to'siqsiz turizm – bu nogironlarning zamonaviy jamiyatga ijtimoiy integratsiyalashuvidir. Shuningdek, to'siqsiz turizmni tashkil etish turizm sohasini rivojlantirish jarayonini anglatadi ya'ni, turistik markazlar va turistik ko'rgazma obyektlari infratuzilmasini barcha odamlarning turli ehtiyojlariga moslashtirish nuqtai-nazaridan hamma uchun turizm mavjudligini nazarda tutadi. Bular: nogironlar, vaqtincha jismoniy imkoniyati bo'lgan odamlar, qariyalar, ularning vasiylari va oila a'zolari [5]. S. Darsi va T.Diksonning "Turizmga butun davlat turmush tarzi yondashuvi" ilmiy maqolasida quyidagi tavsif berilgan: "to'siqsiz turizm - jismoniy imkoniyatlari cheklanganlar, nogironligi borlar yoki yoshidan qat'iy nazar, barcha odamlar uchun ochiqdir. Foydalanish mumkin bo'lgan turizm nogironlarga jumladan, cheklangan harakat, ko'rish, eshitish va boshqa kognitiv qobiliyatlar turistlar uchun mustaqil faoliyat yuritish imkonini beradi. Bu ta'rif barcha odamlarga, shu jumladan bolalar aravachasida sayohat qilayotganlar, nogironlar va qariyalarga ham tegishlidir" [3]. Bundan tashqari, rus iqtisodchi olimlaridan A.D.Bavelskiy, G.I.Zorina va A.A.Ruchinalarning ilmiy ishlari alohida qiziqish uyg'otadi. Ushbu olimlar quyidagi ta'rifni beradilar:

“to‘siqsiz turizm (foydalanish mumkin bo‘lgan muhit)- bu fuqarolarning barcha toifalari, shu jumladan jismoniy va hissiy nuqsonlari bo‘lgan shaxslar ham erkin foydalanishi mumkin bo‘lgan turizm (muhit) elementlaridir. Keng ma’noda to‘siqsiz turizmni ijtimoiy hodisa, nogironlarni reabilitatsiya qilish va jamiyatga integratsiya qilish shakli sifatida tushunish kerak” [4]. Bizning fikrimizcha, “to‘siqsiz turizm - bu xizmatlar ishlab chiqarish va iste'mol qilish jarayonida yuzaga keladigan munosabatlar bo‘lib, to‘siqsiz turizm xizmatlari iste'molchilari, nogironlar va harakatlanish imkoniyati cheklangan shaxslarga xizmat ko‘rsatadigan tashkilotlar, mintaqaning resurs salohiyati va turizm infratuzilmasi, tashkiliy va iqtisodiy kabi o‘zaro bog‘liq elementlarni o‘z ichiga olgan murakkab ijtimoiy-iqtisodiy tizim hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi.

Tadqiqotning ilmiy-nazariy asosini turizm sohasini, jumladan, to‘siqsiz turizmni strategik rivojlantirishga oid ilmiy izlanishlar tashkil etadi. Tadqiqot jarayonida dialektik, abstrakt-mantiqiy tahlil, qiyosiy tahlil va tizimli yondashuv kabi usullardan foydalanilgan.

Tahlil va natijalar. To‘siqsiz turizmni rivojlantirish strategiyasini shakllantirish tamoyillari to‘siqsiz turizmning o‘ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda, umuman turizmni rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqishga hamda fundamental yondashuvga asoslanishi maqsadga muvofiq.

Quyidagi 1-rasmda turizm bozori elementlarining o‘zaro ta’sirini hisobga olgan holda to‘siqsiz turizmni strategik rivojlantirishning rejasini taklif etdik, mazkur strategik rejaning amalga joriy etilishi to‘siqsiz turizmning multiplikativ rivojlanishini ta’minlaydi. To‘siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasida bir nechta asosiy vazifalar belgilab berilgan bo‘lib, ular quyidagilardan iborat:

- to‘siqsiz shahar va turistik infratuzilmani rivojlantirishda hududiy hokimiyat tashkilotlarining rolini oshirish;

- to‘siqsiz turizm xizmatlarini ko‘rsatuvchi tadbirkorlik tuzilmalarini ham davlat ham xususiy moliyalashtirish manbalari hisobidan rag‘batlantirish;

- to‘siqsiz turizm xizmatlari iste'molchilarini eng so‘nggi sifatli, aniq va to‘g‘ri ma’lumotlar bilan ta’minlash.

1-rasm. To‘siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejası

To'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasi turizm sohasini barqaror, raqobatbardosh rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Shu sababli, bizning fikrimizcha, to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasi turizm sohasini rivojlantirishning umumiy bosh strategiyasi hamda dasturiga kiritilishi maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz. Ushbu jarayonlarning chuqur integratsiyaga kirishishi resurslardan foydalanish bilan bog'liq har qanday muammolarni bartaraf qilishga xizmat qiladi va turizm xizmatlarining barcha iste'molchilari: nogironlar, jismoniy harakati cheklanganlar, yoshidan qat'iy nazar insonlarning ehtiyojlarini qondirishni ta'minlaydi. Shuningdek, to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasi qisqa vaqt ichida moslashuvchan bo'lishi va ekologik o'zgarishlarga tayyor turishi lozim.

To'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasi har bir element o'rtasidagi funksiyalar chegaralanishini ta'minlash uchun birinchi navbatda to'siqsiz turizm bozorining asosiy funksiyalarini ajratib ko'rsatish kerak:

- to'siqsiz turizmning turistik mahsulotiga kiritilgan qiymat va undan foydalanish qiymatini realizatsiya qilish;

- turistik xizmatlarni iste'molchi (turist)larga olib kelish jarayonini turistik tashkilotlarning o'zlari ham, yagona muvofiqlashtirish markazini yaratish orqali amalga oshirishni tashkil etish;

- to'siqsiz turizm xizmatlarini ko'rsatuvchi tashkilotlarning samarali faoliyat yuritishini iqtisodiy rag'batlantirish;

- taklif etilayotgan xizmatlar sifatini oshirish va turlarini ko'yaptirish,

- turistik xizmatlarni iste'molch (turist)lar talabiga mos ravishda ishlab chiqarish.

To'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasi turistik mahsulotga (davlat - xususiy biznes), (iste'molchi - sayyohlik kompaniyasi), pul oqimlari va turistik mahsulot oqimi uchun pul ayirboshlash uchun - turistik xizmatga bo'lgan talab va taklifni muvozanatlash uchun iqtisodiy dastaklarning harakat tizimidir. Mazkur startegik rejaning samaradorligida turistik xizmatlar va mablag'lar aylanmasi muhim o'rinni egallaydi. Bundan tashqari, to'siqsiz turizm xizmatlari iste'molchilari, turistik tashkilotlar hamda turizmning boshqa ishtirokchilari o'rtasida yuzaga keladigan iqtisodiy va huquqiy munosabatlar tizimini ham takomilashtiradi. Shuningdek, turizm bozori va turistik mahsulotlarning harakat oqimining yo'nalishini, to'siqsiz turizmni rivojlantirishga yo'naltirilgan investitsiyalar va turizm faoliyati daromadlaridan byudjetga pul tushumlarini ko'rsatib beradi.

Bizning fikrimizcha, to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish rejasi quyidagi tarzda amalga oshirilishi maqsadga muvofiq deb hisobladik:

birinchidan, to'siqsiz atrof-muhit va to'siqsiz turizmni rivojlantirish bo'yicha strategik dasturini ishlab chiqish ya'ni, iqtisodiy jarayonlar nuqtai-nazaridan to'siqsiz muhitni shakllantirish, tadbirkorlik tuzilmalari va to'siqsiz turizm xizmatlari iste'molchilarini qo'llab-quvvatlash, shuningdek, mazkur tashkiliy dasturlarni amalga oshirish uchun davlat byudjetlardan pul ajratmalari amalga oshirish, to'siqsiz turizm sohasida zarur qonunchilik bazasi shakllantirish;

ikkinchidan: turistik firma yoki turizm bozorining hamkorlari to'siqsiz turizm xizmatlarini ko'rsatishni tashkil etish;

uchinchidan, to'siqsiz turizm xizmatlarini ko'rsatuvchi firma va tashkilotlar uchun soliq imtiyozlari tizimini ishlab chiqish va uni amalga oshirish;

to'rtinchidan, to'siqsiz turizm xizmatlarini ko'rsatuvchi firma va tashkilotlar uchun soliq chegirmalarini amalga oshirish;

beshinchidan, hududiy davlat organlari to'siqsiz turizmni rivojlantirish dasturiga muvofiq to'siqsiz turizm xizmatlari iste'molchilarining ayrim toifalarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash (subsidiyalar, birgalikda moliyalashtirish dasturlari, ta'tilni tekshirish tizimi)ni joriy etish;

oltinchidan, xususiy investorlar davlat-xususiy sheriklik asosida to'siqsiz turizm bozorida faoliyat yurituvchi tashkilotlar va sayyohlik korxonalari moliyaviy yordam ko'rsatish;

axborot markazlari (ATM) negizida to'siqsiz turizmni rivojlantirish bo'yicha yagona muvofiqlashtirish markazi nogironlar va jismoniy harakati cheklangan shaxslarga maslahat xizmatlarini ko'rsatishni joriy etish.

Xulosa va takliflar. To'siqsiz turizmni jadal sur'atlarda va barqaror rivojlantirish uchun turizm sohasida bir nechta ishlarni amalga oshirish muhim deb topdik. Bular quyidagilardan iborat: strategik boshqaruvni joriy etish; to'siqsiz turizm sohasidagi huquqiy bazani takomillashtirish va to'siqsiz muhitni ta'minlashda asosiy normativ-huquqiy hujjatlarga o'zgartirishlar kiritilishi; to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirishga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash va ularni o'ziga xos xususiyati nuqtai-nazardan tasniflash; to'siqsiz turizmga davlat-xususiy sheriklik yo'lga qo'yish va strategik yo'nalishlarni belgilab olish; to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirishni tavsiflovchi turistik oqim dinamikasi va baholash ko'rsatkichlari tizimini shakllantirish; to'siqsiz turizm infratuzilmasini rivojlantirishning tavsiflovchi ko'rsatkichlar tizimini shakllantirish; to'siqsiz turizmni strategik rivojlantirish samaradorligini tavsiflovchi ko'rsatkichlar tizimini shakllantirish va ularni hisoblash metodikasini ishlab chiqish. Nazarimizda, yuqorida keltirilgan taklif va tavsiyalar asosida kelajakda turizm sohasini shuningdek, to'siqsiz turizmni rivojlantirishda ko'zlagan maqsadlarga erishish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning "O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi PF-158-son Farmoni. Toshkent sh., 2023-yil 11-sentabr, www.lex.uz
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning "O'zbekiston respublikasida to'siqsiz turizm infratuzilmasini rivojlantirish va uni rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-20-son Qarori. Toshkent sh., 2024-yil 12-yanvar, www.lex.uz
3. Darcy, S. A Whole-of-Life Approach to Tourism: The Case for Accessible Tourism Experiences [Text] / S. Darcy, T. Dickson // Journal of Hospitality and Tourism Management. - 2009, 16(1).
4. Бавельский, А.Д. Безбарьерный туризм в Москве: учебно-методическое пособие [Текст] / А.Д. Бавельский, Г.И. Зорина, А.А. Ручин; под науч. ред. И.В. Зорина; Комитет по туризму и гостиничному хозяйству города Москвы. —М.: Логос, 2011.—168 с.
5. <http://www.ratanews.ru>
6. <https://wttc.org/research/economic-impact>

CONTENTS

1	MAMLAKATIMIZDA RAQAMLI BANKLAR FAOLIYATI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	
	S.B. Boboqulov, M.B. Boymurotova	4-11
2	АГРОХИЗМАТ- РАҚАМЛАШТИРИШ, МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ВА ДИВЕРСИФИКАЦИЯЛАШ	
	К.Ж. Мирзаев	12-19
3	HUDUDİY TURIZM SALOHİYATINI BOSHQARISHNING VOSITALARI	
	Sh.A. Xolbayev	20-26
4	ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ И ИНВЕСТИЦИОННОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГЕРМАНИЕЙ	
	С.Ш. Маматкулова	27-32
5	INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISH: NAZARIYA VA AMALIYOT	
	D.M. Malikova, I.Sh. Burxonov	33-39
6	ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТДА ТУРИЗМ СОҲАСИНИ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШНИ ТАЪМИНЛАШ ИСТИҚБОЛЛАРИНИ ПРОГНОЗЛАШНИНГ ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛАРИ	
	Камолиддин Шодиев, Фарходов Азизжон	40-51
7	TO'SIQSIZ TURIZMNI STRATEGIK RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	
	S.B. Sharipov	52-56
8	O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI	
	A.P. Xolmatova	57-63
9	SAMARQAND VILOYATI SANOAT KORXONALARINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	
	J.K. Boymurodov	64-73
10	MAROSIM XIZMATLARI SOHASIDAGI IJTIMOY AHAMIYATI VA NAZARIY JIHATLAR	
	X.T. Meyliyev	74-80
11	SAVDO KORXONALARIDA ISHCHI-XODIMLARNI MODDIY RAG'BATLANTIRISH TIZIMI ORQALI MEHNATNI BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	
	N.Z. Ibragimova	81-88
12	TO'GRIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALAR BILAN INFLATSIYA DARAJASI VA AHOLI O'SISHI YOKI KAMAYISHI O'RTASIDAGI MUNOSABATILARNI EKONOMETRIK MODELLAR BILAN TAHLIL QILISH	
	A.J. Saydullayev	89-102
13	O'ZBEKISTONDA DAVLAT XIZMATLARI KO'RSATISH MILLIY TIZIMINI SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	
	H. Hasanov	103-111
14	JAHONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'SISHI VA GLOBAL INTEGRATSIYA SHAROITIDA, O'ZBEKISTON MOLIYA BOZORI ORQALI INVESTITSİYALARNI JALB QILISH SAMARADORLIGI	

	N.D.Khusanov	112-118
15	МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНИШИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР	
	Л.Ш.Кулдошев	119-127
16	XIZMAT KO'RSATISH KORXONADA XODIMLAR MEHNATINI RAG'BATLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY MOHIYATI	
	Sh.Xayrullayev	128-138
17	KICHIK TADBIRKORLIK KORXONALARIDA RISKLARNI BAHOLASH USLUBIYATI	
	Б.М.Турсунов	139-153
18	ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИДА ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИКНИ ОШИРИШ ОМИЛЛАРИ	
	А.Б.Фарходов, Д.Б.Фарходова	154-165
19	САМАРҚАНД ВИЛОЯТИДА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	
	Ш.С.Шарифов, Э.Т.Хамдамов	166-172
20	МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНИШИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР	
	Н.У.Султанова	173-181
21	KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI TADQIQ QILISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	
	H.R.Rustamova	182-188
22	INNOVATSION FAOLIYATINI RAG'BATLANTIRISH TIZIMI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	
	Sh.B.Bahodirov	189-194
23	BOG'DORCHILIK TARMOG'IDA AGROKLASTERLAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	
	F.Norbekov	195-199
24	PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF NATURAL TOURISM IN OUR COUNTRY	
	M.M.Rabbimov, J.B.Haydarov	200-205
25	ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОРҚАЛИ ОИЛА ФАРОВОНЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ИНСОН КАПИТАЛИДАН ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАСИ	
	Б.Р.Рахматуллаев	206-214